

Louis Nicolas Auguste Flobert vertelt

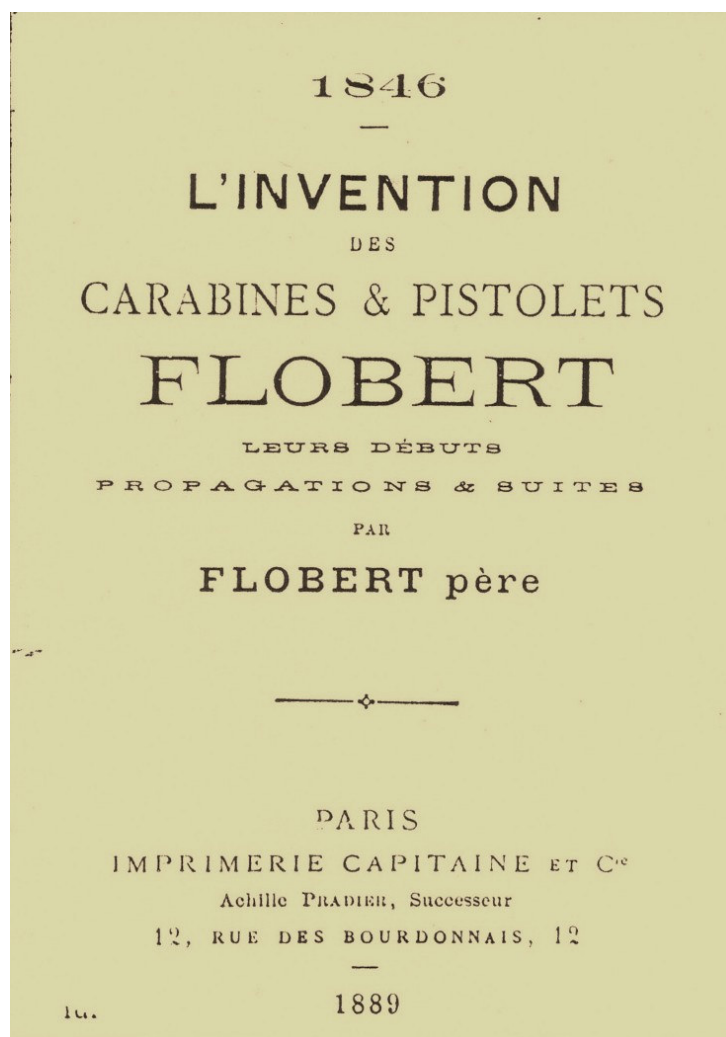
Deel 1: De vader van de moderne schietsport

Vertaald en bewerkt door: ing. Jan van Gelderen

Inleiding

Sommige namen op wapengebied zijn zo wijdverbreid bekend dat ze synoniem geworden zijn voor een bepaald type vuurwapen. Iedereen kent wel de namen van Colt, Luger en Mauser. Flobert is ook zo'n begrip. Zowat elk boek dat de geschiedenis van vuurwapens behandelt, noemt zijn naam. Toch is er maar weinig gepubliceerd over het leven van de beroemde uitvinder en wapenmaker Louis Nicolas Auguste Flobert.

Onlangs kwam ik op de website van **Alain Daubresse** (www.littlegun.be) een stuk drukwerk uit 1889 tegen dat Auguste Flobert op 71 jarige leeftijd zelf had geschreven. Zijn achterkleinzoon, Bertrand Flobert, had dit document van 15 pagina's ter publicatie beschikbaar gesteld.

Flobert wordt gezien als de uitvinder van de randvuur patroon. Hoe kwam Flobert eigenlijk op het idee om zijn vuurwapens te maken? Werd hij tijdens zijn leven ook al erkend als een wapenmaker van formaat? Het zijn vragen waarop Louis Nicolas Auguste Flobert in dit document zelf de antwoorden geeft.

De originele, Franstalige tekst kunt u downloaden vanaf www.oldmilitaryrifles.eu. In de vertaling die hier voor u ligt heb ik de letterlijke tekst zoveel mogelijk aangehouden. Dat geeft de situatie het meest nauwkeurig weer. Wel heb ik diverse afbeeldingen toegevoegd en deze voorzien van een toelichtende tekst. Ik hoop dat het lezen van dit artikel u net zoveel plezier geeft als dat ik heb beleefd aan het opstellen ervan.

Foto van Louis Nicolas Auguste Flobert (1816-1894) De familie Flobert is van origine afkomstig uit de Noord Franse regio Champagne-Ardenne en verhuisde in 1820 vanuit het Noord Franse Villers-Cotterêts (regio Picardie) naar Parijs. Louis Nicolas Auguste Flobert was toen 4 jaar oud. Hij gaat op 14 jarige leeftijd in de leer bij geweermaker Sattler aan de Rue du Fauburg 22 in Saint-Martin, Parijs. Louis Nicolas Auguste Flobert trouwt op 20 juni 1840 met Louise Rosalie Rémy en krijgt een zoon Paul Nicolas Flobert (1846-1873). Toen hij in 1849 patent op zijn systeem aanvraag woonde hij in La Rue Racine 6 in Parijs. Foto afkomstig van Alain Daubresse, www.littlegun.be.

FLOBERT

pistolen & karabijnen

hun opkomst en hun huidige positie
door
de geestelijke vader Flobert

Met het schrijven van mijn herinneringen aan vervlogen tijden wil ik mijzelf niet verheerlijken. Met een trots, waarvan ik geloof dat deze gerechtvaardigd is, wil ik mijn aandeel aangeven in de uitvinding en de constructie van wapens voor metaalpatronen, die zich laden via de afsluiter.

In 1830, op 14 jarige leeftijd, zou ik mijn familie verlaten om me te begeven in Parijs, waar ik begon in de hoedanigheid van leerling bij een meester wapenmaker. Vier jaar later was ik arbeider en kon ik in mijn eigen levensonderhoud voorzien. In 1844, dankzij noeste arbeid en een leven in orde en zuinigheid, was ik erin geslaagd om een winkel te openen aan rue Racine vlakbij het Odéon in Parijs. Het begin was, zoals altijd, hard en moeilijk, maar beetje bij beetje zag ik mijn inspanningen bekroond worden met succes. Later werd mijn winkel van onder tot boven geplunderd. De overwinnaars hebben, na de triomftocht van de oproer, de wapens die ze mij met grote zorgvuldigheid hadden ontleend, niet teruggegeven. Dit tot mijn grote onbehagen. Geruïneerd maar echter niet ontmoedigd, zou er ik er beetje bij beetje weer bovenop komen.

Iets vooraf aan dit gebeuren, in 1846 en 1847, had mijn beroemde landgenoot M.A. Dumas senior, uit Villers-Cotterets, de wijdverbreide interesse opgewekt voor het Merveilleux salon pistool dan werd gebruikt door de hoofdpersoon van het gelijknamige boek; "De graaf van Monte-Cristo". Verscheidene wapenmakers in Parijs vervaardigden een wapensysteem van gelijke aard of verwant aan wat was aangeprezen door de gevierde schrijver.

Alexandre Dumas père (1802-1870) schrijver van de roman "De Graaf van Monte-Cristo" is ook de auteur van de beroemde "De 3 musketiers". Dumas woonde in Villers-Cotterets, gelegen in de Aisne, Noord Frankrijk, 80 km boven Parijs. Het salon pistool, de Merveilleux, van de hoofdpersoon uit de roman "De Graaf van Monte-Cristo" vormde de inspiratiebron van Louis Nicolas Auguste Flobert bij het ontwikkelen van zijn Flobert vuurwapens. Foto afkomstig van Wikipedia.

Ik richtte mijn werkzaamheden daar ook op en ik zou de oplossing van het probleem bereiken door mijn ervaring met wapens, slaghoedjes en mechanica. Ik presenteerde een pistool dat als superieur werd beoordeeld aan de maaksels van mijn concurrenten. Zijn gracieuze vorm, zijn slagkracht en penetratie, gevolgd door zijn precisie, verzekerden een spoedig en verwonderlijk succes. Het nieuwe systeem was behalve in geweren, ook toepasbaar in karabijnen met diverse kalibers. Deze diverse wapenmodellen zijn van een zeer eenvoudige constructie. Ze vereisen geen speciale kennis van de schutter en uitleg van de bediening in verschillende talen is niet nodig. Een haan, slagpen en patroontrekker zoals ieder wapen. Aan de achterzijde ziet men een opening, gereed voor het plaatsen van een

koperen huls, dat wil zeggen, de patroon voorzien van een kogel. Door het schot valt de koperen huls vanzelf en wordt de haan opnieuw gespannen. Op deze wijze kan een vuursnelheid van 10 patronen per minuut bereikt worden. De patroon, eenvoudig geconstrueerd, tegen minimale kosten, is samengesteld uit een buisje, geladen met een beetje kwikzilver fulminaat, met perslucht en voorzien van een kogel aan het uiteinde.

Afbeelding uit een catalogus van het Duitse Adolf Frank Export Gesellschaft uit 1911, dus meer dan 60 jaar nadat Auguste Flobert zijn gelijknamige wapens op de markt bracht. Naast het meer bekende 5 schots, kaliber 8 mm centraalvuur Gaulois palm pistool wordt ook geadverteerd met een 6 schots 6 mm randvuur Merveilleux palm pistool. Er is geen link naar Flobert behalve de naam "Merveilleux" die hier in 1911 kennelijk nog steeds gebruikt werd. De Gaulois kostte DM 53,- en de Merveilleux was te koop voor DM 33,-.

De vele voordelen van deze wapens droegen niet weinig bij aan het enthousiasme waarmee ze direct en wijdverbreid werden onthaald. Een groot aantal personen die de vuurwapens afnamen beleefde plezier aan het schieten. Er vormden zich schietverenigingen met een groot aantal individuen die zich tot daarvoor nooit vertrouwd gemaakt hadden met vuurwapens. Verder riep een dergelijk systeem de aandacht van de mensen die zich bezighielden met de noodzaak van het snelvuur tijdens oorlogsverrichtingen. Over dit onderwerp wil ik beslist niet beweren dat mijn werk er toe geleid heeft dat het kwade is voorkomen maar misschien dat het de loop van de gebeurtenissen wel heeft veranderd.

Foto van de weinig imposante 6 mm Merveilleux speciaal patroon van de vorige afbeeldingen. Links, ter vergelijking van de afmetingen een .22 long rifle patroon. (Collectie Jan van Gelderen)

De hoeveelheid pistolen en karabijnen volgens het Flobert systeem, gemaakt in Frankrijk en in het buitenland, is zo aanzienlijk dat de Franse handel, wapenfabrieken en slaghoedjesfabrieken hiervan veel geprofiteerd hebben. Verder, de miljoenen francs die zijn ontvangen door de staat, via de Douane, vanwege transport, import en export.

Op het moment dat ik dit schrijf is er 42 jaar verstreken sinds mijn uitvinding, zonder enige complicaties, en is er nog geen beter wapen geïntroduceerd dan het mijne. Alleen de revolver heeft zijn weg gevonden. Laat ik er snel aan toevoegen dat hij niet hetzelfde doel vervult. Mag ik erop wijzen dat het een zowel defensief als offensief oorlogswapen is die helaas maar al te vaak in de handen van criminelen valt. Door deze gevaarzetting vervangt de revolver noch mijn pistool, noch mijn karabijn die vredelievende middelen om te oefenen zijn.

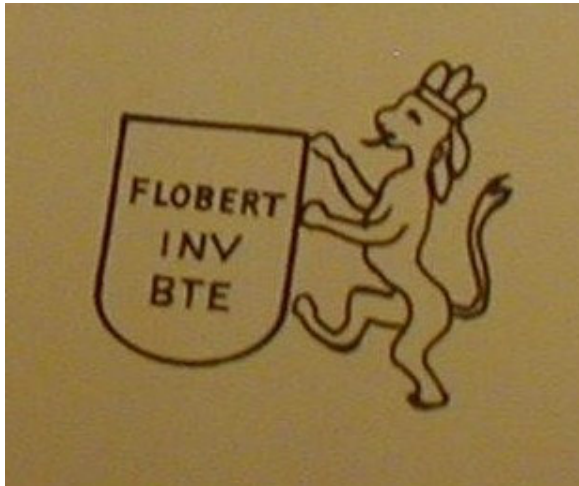

Rechts op de foto een afbeelding van een vroeg model 6 mm Flobert patroon. Let op de conisch toelopende rand van de huls. De rand heeft de tapse vorm zoals Louis Nicolas Auguste Flobert deze aanvankelijk gebruikte. Pas later zou de rand de uitgestulpte vorm krijgen zoals we die kennen van de moderne .22 Long Rifle (ter vergelijking links op de foto afgebeeld). Het kwikzilver werd over het gehele oppervlak van de hulsbodem aangebracht. Tijdens de percussie werd de gehele achterzijde van de hulsbodem ingedeukt, dus niet alleen de rand. (Collectie Jan van Gelderen)

Groot in aantal zijn de schietsport verenigingen, zowel in Frankrijk als in het buitenland, die gebruik maken van de door mij uitgevonden wapens. De beoefening van deze vorm van schietsport verschaft een gezond en fatsoenlijk plezier tegen lage kosten.

Speculatie heeft soms haar goede zijde; hebben we onlangs geen boekhandel gezien die aan zijn bedrijfstak de verkoop van Flobert wapens toevoegde en mooie winsten verwezenlijkte door het zich toe-eigenen van de titel stichter van de Flobert schietclubs van Frankrijk en Algerije ! Alzo is deze vindingrijke man erin geslaagd zich het kruis van het Legioen van Eer te laten toekennen, en tevens aan deze prachtige titel de schenking van enkele karabijnen aan één of twee scholen van het arrondissement van Parijs te koppelen. Kortom, het is niet altijd de zaaier die de oogst binnenhaalt !

Louis Nicolas Auguste Flobert was 30 jaar oud toen hij op 21 juli 1849 patent aanvraag op zijn systeem dat hij met behulp van zijn jongere broer Ernest in 1847 had uitgevonden.

Het patent betraf:

1. Een mechanisme van een pistool of een geweer waarvan de haan de explosie afsloot en tevens voorzag in patroonextractie door twee zijdeling aangebrachte bekken.
2. Een metaalpatroon met een lading die is samengesteld uit fulminaat en zwartkruit.
3. Een systeem voor het laden van deze patronen.

Het in dit artikel afgebeelde Flobert pistool is van Belgische makelij. De wapens werden voorzien van het stempel uit de linker afbeelding. Op de rechter foto is dit stempel zichtbaar links van de stempels van de proefbank van Luik. De stempels werden vaak slordig aangebracht, zo ook op dit wapen waarbij het stempel op elkaar, dubbel, is ingeslagen. Aan de proefbank stempels is te zien dat dit wapen is gemaakt tussen 1853 en 1877.

Op elke VNW wapenbeurs liggen er wel enkele van dit soort wapens voor een paar honderd Euro te koop. Toch zijn het hele leuke en interessante collectors items voor wie er zich wat meer in verdiept. (Collectie Jan van Gelderen)

Ik ben verre van klaar met mijn verhaal, laten we een aantal jaren teruggaan.

Het tweede en tevens laatste deel van "Louis Nicolas Auguste Flobert vertelt", gaat over de ervaringen van Flobert met de Franse beproevingscommissie.